

ERDELYI MAGYAR

Feladós szerkesztő:
Mádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ara 1 lej

V. évfolyam 98 sz.

1936 április 8.

Szerda

Lemond az angol kormány Baldwin miniszterelnök tülbaja miatt Chamberlain veszi át a kormányzást

London, április 6.

A „Daily Mail” jelenti, hogy az angol kormány átalakulása küszöbön áll. A kormányátalakulás húsvét után következik be. Egészen biztosra veszik, hogy Baldwin miniszterelnök megváltik tarczájától, mert mind jobban erősödő tülbaja lehetetlenné teszi a további működését, mint a kormány elnöke. Helyét minden valószínűség szerint — Chamberlain eddigi pénzügyminiszter fogja elfoglalni. Pénzügyminiszter Hoare lesz, — míg Eden szintén lemond a külügyminisz-

teri tarczáról és az indiai miniszterséget veszi át.

A „Daily Mail” azt írja, hogy Eden távozása a külügyek éléről politikai okokra vezethető vissza. Ugyanis Eden lord legtöbb igen éles hangon nyilatkozott a nemetekkel való közvetlen tárgyalás ellen és nincs kizárva, hogy emiatt következik be távozása.

Egyébként az angol kormány ma minisztertanácsot tart, amelyen megvitatják Anglia követendő magatartását és Eden állásfoglalását ebben az ügyben.

A francia kormány minisztertanácsán elfogadja azt az angol indítványt is, amely szerint a vezérkarok tanácskozását csak húsvét után kezdjék meg Londonban.

A francia közvélemény két vasárnapi megmozdulásra figyelt fel. Az egyik Herriot államminiszternek Lyonban tartott beszéde volt, amely foglalkozott az osztrák lépéssel és biztosítékot adott a kisantantnak hogy Franciaország barátait soha sem fogja cserbenhagyni.

A francia pacifista frontarcosok ifjúsági zárandoklatot vezettek a verduni temetőbe. Itt Raynay vezérezredes beszédet mondott.

— Elég volt a pusztításból — mondta — elég volt a szenvedésből és a gyászból. A francia fiatalság élni akar és nem akarja életét feláldozni haszontalan vérengzésben. Valamennyien esküszünk, hogy minden erőket latbavetjük a béke megőrzése érdekében. Innen intézünk felhívást a világháború valamennyi áldozata nevében a világ minden népéhez, hogy velünk együtt biztosítsák az igazi béke fenntartását.

Népszövetségi hadsereget létesítenek?

Páris, április 6.

Vasárnap ellenére a francia külügyminisztériumban lázasan tárgyaltak. A külügyminisztérium vezetőférfiai a német ellenjavaslatokra következő francia válaszon dolgoztak. Jól értesült helyen ismerik már a válasz szövegét is, amely három részből áll:

Az első rész a válasz jogi részét vitatja meg és a francia jogászok igyekeznek megdönteni a német kormány érveit, hogy a francia-orsz. szerződés ellentétben áll a locarnoi egyezményvel, tehát a Rajna vidék katonai megszállására Németországnak joga volt.

A második rész konkrét javaslatokkal foglalkozik, amelyek biztosítékot nyújtanának Franciaországnak a tárgyalások tartamára. Ebben a részben a francia kormány megállapítja, hogy a német kormány által adott ellenjavaslatok idevonatkozó adatai nem elégítik ki a francia kívánalmakat és Franciaország a tárgyalások időtartamára még egyéb biztosítékokat is követel.

A harmadik rész amely a leghosszabb, tartalmazza a francia kormány béketervét, mely nincs ugyan még rendszerbe foglalva, de annyit már tudnak, hogy a francia béketerv alapja az, hogy minden tárgyalás és meg egyezés a népszövetség keretén belül kell végbemenjen. Érdekes pontja ennek a résznek az, hogy Franciaország konkrét javaslatot terjeszt egy népszövetségi hadsereg felállításáról.

A francia kormány egyébként ma délután 5 órakor minisztertanácsra ül össze és újabb megvitatás tárgyává teszi a francia választ. Hír szerint a válasz egy újabb fejezettel bővül amely szerint a francia

kormány magáévá teszi Flandin azon álláspontját hogy a középeurópai regionális szerződések mintájára keleten is hasonló szerződésekkel kell biztosítani a békét, — azonkívül végre kell hajtani a keleti egyezményt, a dunai és a Földközi konföderációt, amely gazdasági téren kapcsolná össze az egyes államokat.

Tönkreverték az olaszok a négus utolsó hadseregét is Desszié felé menekül a császár, de az olasz repülők üldözik. Megszüntetik az olaszellenes megtorló intézkedéseket

Genf, április 6.

A 13-as bizottság április 8-i ülése elé nagy érdeklődéssel tekintenek. Most már egészen bizonyosra veszik, hogy a 13-as bizottság tudomásul fogja venni, hogy Abesszinia ellenállása megtört és nem képes tovább harcolni, továbbá azt, hogy egyes nagyállamok nem hajlandók tovább fenntartani a megtorló intézkedéseket Olaszország ellen.

A német távirati iroda jelentése szerint az olasz csapatok vasárnap végső csapást mértek az abesszinek utolsó csapatára is, amelyet maga a négus vezetett. Az olaszok elfoglalták Kvorám városát és megfutamították a császári gárdát. A négus hadseregének roncsaival észévesztetten fut Des sie felé.

Olasz részről elismerik, hogy a császári gárda hőiesen harcolt, többször megkísérelte az ellenállást és még azután sem adták meg magukat, miután meg kellett győződniük, hogy minden elveszett. Az olasz repülők hetven tonna bombát dobtak le a menekülő csapatokra és 20.000 golyót lőttek ki a gépfegyverekből.

Időjárás

A szél gyengülése. Néhány helyen záporosó, a hegyeken záporoszerű havazás. Éjjel sok helyen fagy. A nappali hőmérséklet alig változik.

A pünkösdi tombola 4. száma

Mindent elkövetünk, hogy kormányra kerüljünk

-- mondta Mihalache Bucürestiben

Bucüresti, április 6.

A nemzeti parasztpárt vasárnap Bucürestiben a Marna teremben tartott nagy gyűlést, amelyen Mihalache, Madgearu és a párt többi vezetőfőfői is megjelentek. Nagy érdeklődés előzte meg Mihalache beszédét, amelyben kijelentette, hogy mindenben helyesli Titulescu békepolitikáját. Hangoztatta, hogy a kisebbségekkel jó viszonyban kíván élni, de ezeknek be kell látniuk, hogy a románoknak kell elsőnek lenniük az országban.

Ezután a nemzeti parasztpárt célkitűzéseiről beszélt, majd kijelentette, hogy a párt mindent elkövet arra nézve, hogy mielőbb kormányra kerüljön. Végül a liberálist párt politikáját támadta és azzal fejezte be beszédét, hogy a párt és az ország hódolattal és szeretettel áll az uralkodó mellett.

Goga vasárnap Craiovában tartott beszédét, amelyben hangoztatta, hogy a kisebbségek előretörésének gátat kell vetni.

Itt írjuk meg, hogy a háromnapos tar-gu-muresi diák-kongresszus tegnap ért véget és a kiadott hivatalos jelentés szerint rendezavarásra nem került sor, a kongresszus a himnusz elénklésével és az uralkodó éltetésével ért véget.

KOMOLY KÉRDÉS!

Miért tűri,
hogyan
kinozza a

RHEUMA, ISCHIAS, KÖSZVÉNY

oldal, hát, gerinc, szúrás
szaggatás és keresztcsont
fájdalom?

Mikor a csodás hatása

Spongillia

FAJDALOMTÖRŐ CSÚZ ÉS KÖSZVÉNYKENŐCS
BIZTOSAN MEGGYÓGYITJA!

ÁRÁDO LEI KONCZ GYÓGYSZERTÁR
és postaköltség • ODORHEIU

Csütörtökön dönt a tábla dr Ungár Adolf fogvatartása ügyében

Oradea, április 6.

Röviden már jeleztük, hogy dr Ungár Adolfot, a timisoarai Ügyvédi Kamara prodékánját vasárnap átszállították Oradeára és az ügyész-ségi fogházban helyezték el.

Értesülésünk szerint a tábla vádtaná-csa csütörtökön ül össze, hogy a további

fogvatartás felett döntsön. A timisoarai törvényszék tudvalevőleg elrendelte a második harminc napi vizsgálati fogságot, — ami ellen a védők felelősséggel éltek. E fölött a kérdés fölött fog dönteni a táblai vádtanács.

Az ügyet egyébként Fersigan Cornel vizsgálóbírónak osztották ki.

Beismerte az apagyilkosságot a salistei gazdálkodó fia

Oradea április 6.

Az oradeai Zsidó kórházban — mint annak idején megírtuk — meghalt Bren-cut Pavel Saliste községbeli gazdálkodó, — akit eszméletlen állapotban szállítottak be Oradeára. A csendőrségi nyomozás előbb nem tudta megállapítani, hogy ki verte agyon a gazdálkodót, később fiát kezdték gyanúsítani. Nagyobbik fiát, Bren-cut Joant be is kísérték az ügyész-ségre, ahol azonban

bizonyítékok hiányában szabadlábra helyezték.

Tegnap azután behozták a csendőrök a 17 éves Bren-cut Gheorghet, az áldozat kisebbik fiát. Bren-cut Gheorghet azután be is ismerte, hogy ő verte agyon apját bosszúból, mert az meg akarta őt verni.

Az elvetemült fiút az ügyész-ség letartóztatta.

Iasiban elfogták Lehár Ferenc betörőit

Iasi, április 6.

Körülbelül egy hónappal ezelőtt nagy feltűnést keltett Európaszerte, hogy ismeretlen tettesek vakmerő módon behatoltak Lehár Ferenc, a világhírű magyar zeneszerző bécsi villájába, ahonnan hatalmas értékű zsákmánnyal távoztak. Két vitrint fosztottak ki a betörők és több ékszer, briliáns-, rubin- és smaragdgyűrű között elvitték a Johann Strauss hagyatékából származó briliánsstűt is, valamint egy arany habérkoszorút, egy aranykönyvet és egy arany karmesteri pálcát. A zsákmány értéke jóval felülmúlta az 50.000 shillinget.

A bécsi rendőrség akkor bevezette a nyomozást és nem sokára sikerült is elfognia Karl Volny nemzetközi betörőt és társnőjét Leopoldine Degenhardt személyében éppen akkor, amikor a zsákmány egy részét el akarták ásní egy üres külvárosi telken.

Természetesen azonnal letartóztatták őket. Kihallgatásuk során azonban semmi-

féle felvilágosítást nem voltak hajlandók adni arra nézve, hogy a zsákmány értéke-sebb részét hová tették. Vasárnap azután szenzációs fordulata támadt az ügynek, — amennyiben a jassai rendőrség elfogta Mihai Jonescu és George Anastasiu régóta kö-rözött betörőket, akiknél értékes arany-tárgyakat és ékszereket találtak. Hamarosan kiderült, hogy ezek a holmik a Lehár lakásáról valók. Megállapítást nyert az is, hogy a Bécsben letartóztatott két betörő egy nagy nemzetközi betörőbandával állott összeköttetésben és a Lehár lakásáról el-vitt értéktárgyakat így sikerült átcsempész-niük a határokon.

A sikeres fogásról Lehárt táviratilag értesítette a jassai rendőrség.

Terményárak Oradeán

Buza 400—410, rozs 300—320, árpa 300—310, zab 340, kukorica 280, tökmag 600.

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény.

Aki a szelvényeket összegyűjti,
az részíveheti az új
tombolán

Április — május

Vakmerő rablótámadási kísérlet az oradeai szőlőhegyen

Oradea, április 6.

Vakmerő rablótámadási kísérlet történt szombatról vasárnapra virradó éjjel az oradeai szőlőhegyen. Két eddig még ismeretlen fiatalember behatolt Marsicsek József bognármester Cozminului uccá 2. szám alatti házába, ahol csak az asszony tartózkodott. A rablók a megdöbben asszonyt megkötözték, majd hozzáfogtak a lakás ki-fosztásához.

Szerencsére azonban időközben hazaér-kezett a férj mire a megzavart rablók fej-vesztve menekültek és zsákmányukat is el-hagyták. Marsicsek jelentést tett a rendőr-ségnek, amely bevezette a nyomozást.

A 2-ik osztály húzására az osztálysors-jegyek a husvéti ünnepek előtt megújítan-tandók. Az Állami Osztálysorsjáték közpon-ti Igazgatósága elrendelte, hogy a husvéti ünnepek tartama alatt a sorsjegyarusítások zárva legyenek.

A sorsjegyvásárló közönség figyelme felhívatik arra, hogy a sorsjegy újításokat és az új sorsjegyek beszerzését még az ün-nepek előtt, vagyis április 11-ig feltétlenül eszközölje, mert a 2-ik osztály húzása köz-vetlenül a husvéti ünnepek után április 15-én lesz megtartva.

Rádió műsor

KEDD

Bucüresti: 13: Hírek. Marcu zenekar. 13.40: A zene folytatása 14.15: Hírek 14.30: Marcu zenekar 18.15: Lemezek 19: Felolvasás 19.15: Lemezek 20: Hírek 20.15: Bach hangverseny 21.25: Rádiózenekar 23.25: Vendéglői zene.

Budapest I.: 7.45: Torna Utána Hang-lemezek 11: Hírek 11.20: Felolvasás 11.45: Felolvasás 12.10: Nemzetközi vízjelzőszol-gálat 13: Déli harangszó az Egyetemi tem-plomból időjárásjelentés 13.05: Rendőr fu-vózenekar 13.30: Hírek 14.20: Pontos idő-jelzés 14.30: Ének 15.40: Hírek 17.10: Assz-szonyok tanácsadója 17.45: Pontos időjel-zés 18: Szentkirályi Zsigmond dr előadása 18.20: Hanglemezek 19: Nater-Nád Miksa előadása 19.30: Gordonka 20.05: Ady End-re verseiből előadás 20.25: Zongora 21: Stark Sándor előadása 21.30: Szalonzene 22.30: Hírek 22.50: A Parsifal zenéi ismer-tetése és 23.05: szövegének ismertetése és 23.15: Az opera előadása 1.05: Hírek.

SZFRDA

Bucüresti: 13: Hírek Lemezek 13.40: Lemezek 14.15: Hírek 14.30: Lemezek 18.15: Lotzoi zenekar 20.25: Opera.

Budapest I.: 7.45: Torna Utána Hang-lemezek 11: Hírek 11.20: Felolvasás 11.45: Felolvasás 12.10: Nemzetközi vízjelzőszol-gálat 13: Déli harangszó az Egyetemi tem-plomból. Időjárásjelentés. 13.05 Cigányzene. 13.30: Hírek 14.20: Pontos időjelzés 14.30: Hanglemezek 15.40: Hírek 17.15: Diáktél-óra 17.45: Pontos időjelzés 18: Farkas Je-nő csevegése 18.30 Goudimel énekar 19.10 Fodor Ferenc dr. előadás 19.40: Szalonze-ne 20.50: Színműelőadás a Studióban: Quo vadis? 22.40: Hírek 23: Cigányzene 23.30: Olasznyelvű előadás 23.50: Az Operaház tag-jaiból alakult zenekar 1.05: Hírek.

2. oldal. "ERDELYI MAGVARSÁG" 1936. április 5.

Folyik a vízcsólat a sigheti pénzügyi panama ügyében

Sigmirianu perceptor több felettesét is be akarja keverni a botrányba

Sighet, április 6.

A város közönsége nagy érdeklődéssel tárgyalta azt a hírt, hogy a tegnapi nap folyamán Ciolac pénzügyi vezérfelügyelő meglepetésszerűen megérkezett Sighetre. A vezérfelügyelőt a pénzügyi kormányzat küldte le, hogy az adóhivatali visszaéléseket bevizsgálja.

Hír szerint Sigmirianu, a letartóztatott perceptor néhány felettesét is be akarja keverni a botrányba és így a pénzügyi panama ügyében a közeli napokban érdekes fordulatok várhatók.

Ciolac vezérfelügyelő egyébként a mai nap folyamán elutazott Sighetről.

KOPROL neve egy magában is garancia a minőségért. Ügyeljen, hogy a KOPROL név a csomagoláson rajta legyen!

Vakmero utonállás Acas salajmegyei községben

Három testvér ki akart rabolni egy beltiugi gazdálkodót

Zalau, április 6.

A közeli Acas községnek nagy szenzációja van. Három legény fényes nappal nyílt utcán megtámadott egy embert és ki akarta rabolni.

Dumitru Elcea Beltiug községben gazdálkodo az acasi vásáron volt, ahol két tehenet adott el. Ugy látszik a vásárt megfigyelte Balog Imre, Hatvani Zsigmond és Hatvani Imre legények akik elhatározták, hogy a pénzt minden áron megszerzik maguknak.

A jó vásárt csinált gazdálkodó vigan fűtyürészve haladt az utcán, amikor fényes nappal, a házak között a három legény meg-

támadta Elcea Dumitru és követelni kezdte a pénzt. A halálra ijedt gazdálkodónak sikerült kitépnie magát támadóinak kezei közül és bemenekülni Săhău tanító udvarára. A három rablótámadó azonban ide is utána futott a gazdálkodónak, megragadták, kihurcolták az utcára, ahol teljes mértékben meztelenre vetkőztették, majd keresni keztek a pénzt.

Időközben azonban értesítették a csendőröket, akik éppen tetten érték a három legényt, amiért a pénzt magukhoz vették. A csendőrök s a legények között dúliakodás támadt, azonban végül is a falusiak segítségével sikerült a rablótámadókat megkötözni.

Letartóztatták a cernautii törpe tömeggyilkost

Cernauti, április 6.

Egy héttel ezelőtt beszámoltunk arról a tömeggyilkosságról, amelyet Chirila Maximciuc munkás követett el, aki meggyilkolt egy egész családot, az apát, az anyát és 3 gyermeket. Turcanu Vasile Camena községben lakos és családja egy olyan ember gyilkosságának esett áldozatul, aki még hosszú ideig foglalkoztatni fogja a közvéleményt.

Chirila Maximciuc ugyanis, miután a gyilkosságot elkövette, ravasz fendorlattal önmaga jelentkezett a csendőrségen, hogy meggyilkolta a Turcanu családot. A csendőrségben azonban előbb nem hittek neki, mert semmiféle bizonyíték nem volt. Maximciuc ugyanis csak az akarta, hogy ne higgyenek neki, hogy annál szabadabban éljen a gyilkosság színhelyén.

Nem számított azonban arra, hogy a nyomok mégis csak ráterelik a gyanút. Pár nappal később Maximciucot már le is tartóztatták és most szállították be a cernautii ügyészségre. Amikor letartóztatták, akkor kijelentette, hogy nem ő a gyilkos, nem is tud semmit a gyilkosságról és követelte, hogy engedjék szabadon.

Az ügyészség előtt is próbált tagadni, azonban nem telt bele egy félóra, amikor megmagyarázta neki a vezetőügyész, hogy miába minden tagadás, mikor meg van a döntő bizonyíték ellene. Ekkor megtört és bevallotta, hogy tényleg ő követte el a borzalmas családirtást.

Amikor az ügyész azt kérdezte tőle, hogy miért követte el a tettet, nem tudott felelni. Végül is azt mondotta, hogy őt valami kényszerítette, hogy meggyilkolja azt az 5 embert és ő csak a belső parancsnak engedelmeskedett.

Az ügyészség rendelkezése Maximciucot orvosi vizsgálat alá vetették mert az a körülmény merült fel, hogy Maximciuc

leg örült. Az alakja is olyan kicsi, hogy törpének lehet tartani. Egészen degenerált. Az orvosi vizsgálat azonban megállapította, hogy az ötszörös gyilkos teljes mértékben felelős a tettéért.

A cameni családirtás körül most újabb szenzáció derült ki. Maximciucnak volt egy menyasszonya, aki ezelőtt két héttel nyomtalanul eltűnt. Az ügyészségen megkérdezték Maximciucot, hogy hová lett a menyasszonya. Legnagyobb meglepetésre a férfi kijelentette, hogy a menyasszonyát is ő tette el láb alól.

A vallomás a szenzáció erejével hatott. Most a rendőrség nyomoz azután, hogy Maximciuc hová rejthette el a holttestet, mert ezt a gyilkos semmi áron sem akarja megmondani.

Cernautiban azt hiszik, hogy ennek az ügynek még nagyobb szenzációi is lesznek.

Kétszáz ember evett a veszett tehén husából

Barlad, április 6.

Ezer, Barlad megyei faluban megdöbbentő eset történt. Iosif Waldmann mészáros Toader Cornelius megyei gazdálkodótól egy tehenet vásárolt, aminek husát a faluban kilószámra kímérté. Nagy meglepetésre pár napon belül a faluban több család azonos tünetekkel betegedett meg. A tanító közbenjárására vizsgálat indult meg a mészáros ellen, az egészségügyi hatóságok kiszálltak Ezer-re és megállapították, hogy a hus, amit a mészáros kímért, veszett tehén husa volt.

Azonnal vizsgálatot indítottak Toader

Cornelius ellen is, aki a tehenet eladta. Cornelius Toader bevallotta, hogy tud róla, hogy a tehenet egy kutya megmarta. E híradás érthető megdöbbenést keltett az egész faluban. Az egészségügyi hatóságok intézkedésére azonnal orvosi bizottság szállt ki a helyszínre és mindenkit, aki a tehén husából evett, azonnal beoltottak. Több mint 200 személyt oltottak be. A mészáros, valamint Toader Cornelius ellen eljárás indult.

3. oldal

"ERDELYI MAGVARSÁG"
1936 április 8.

A kis boszorkány

— Regény az életből — 48

— En sem vagyok jobb, mint maga, nem törődöm én sem a magam életével, a magam kertjével.

A férfi arcán kialudt a fény.

Mikor kimentek az étteremből Allitsen szólt meg:

— Tehát holnap ön már elmegy?

— Igen hiányozni fog nekem a társaság!

— Az csak idő kérdése — vélte a kiállhatatlan ember — eleinte én is nagyon nélkülözni fogom önt. Azután megszokja az ember a változott viszonyokat. Hála Istennek, csak néhány hét, néhány hónap legföljebb... És jön a megszokás, amit a bölcsek emberek lemondásnak neveznek.

— Hát maga igazán azt hiszi, hogy a mindennapi együttlét, a sok-sok kedves óra mindez semmit sem számít?

— Majd elmúlik az is...

Mialatt csomagolt, Bernardina háborgó lélekkel gondolt a férfi szavaira... Hát igaz volna? Igaz, hogy semmit sem számítanak a kedves órák, igaz, hogy semmit? A kedély apró kitörései, a rövid kis párbeszédek, az apró szócsaták, a lélek hullámozásai... A hat hónap, amit együtt töltöttek... ez mind, mind semmi? Ez mind, mind elfoszlik, elmúlik?

Az utolsó éjszakán, amit Petershofban töltött, Bernardina keserűen gondolt. Allitsenre és azt mondogatta magában: „Jó így is jó! Legalább könnyebb tette nekem a választ“.

...De azután megjelent lelki szeme előtt egy elhagyatott, bus, magányos arc... És a kis szív újra megtelt gyöngédséggel...

Reggel együtt itták meg a teájukat, mint rendesen. Alig szóltak egymáshoz. Allitsen megkérdezte a lánytól londoni címét.

— Vissza megyek nagybátyámhoz az antikváriushoz.

— Csak azért kérdezem, mert néhány hét múlva én is itthagynom Petershofot és Tirolba megyek az anyámhoz. Lehet, hogy irok onnan...

A lépcső alján mondtak búcsút egymásnak. Bernardina kezét nyújtott Allitsennek és a kicsi keskeny leánykéz kicsit remegett... nagyon kicsit...

— Isten önnel — mondta a férfi és jó utazást!

— Isten önnel — mondta a lány, halgan, alig hallhatóan...

A „kiállhatatlan ember“ lassan fölment a lépcsőn. Azután megállt és visszafordult. Mintha valami még eszébe jutott volna. Ugy telt, mint aki mondani szeretne valamit... De azután még se szólt semmit, tovább ment a lépcsőn a szobája felé.

Vissza se nézett többé...

Egy óra múlva Bernardina elhagyta Petershofot. Az állomásra más nem kísért ki, csak a szálloda portása, aki a podgyászát vitte odáig.

HUSZADIK FEJEZET

Két nappal később sár lett a hóból s Petershof vigasztalan volt már. A „kiállhatatlan ember“ volt az egyetlen vendég az ürességtől kongó szállodában. A csatakos, vizes idő szobájába zárta és óráit alvással töltötte. De hiába merült bele egy anatómiai könyv tanulmányozásába, türelmetlen volt, nem találta helyét. A bezárt ablakon olvadó jégkristályok folytak végig és odakünn nyomasztóan sivar volt a sáros és esős tájak, amely néhány nappal előbb még tündérországnak látszott.

Allitsen hirtelen mozdulattal dobta félre a könyvet, tollat fogott és írni kezdett. Levelet írt.

(Folytatjuk)

4 „ERDELYI MAGYARSÁG“
1936 április 8.

Megdöbbentő leleplezések Németország háborús készü-

lődéseiről

A német repülőgépek két óra alatt eléri Párist. Speciális gépfegyverek tankvédelmi ágyuk és egyéb harci szörnyetegek

Páris, április 6.

A „Paris Midi“ szenzációs cikket közöl legutóbbi számában. Beszámol a lap Németországnak a rajnavideki zónán létesített légi bázisairól. A „Paris Midi“ nagyon kétségtelenül festi le a Rajnavidek megszálása által előállott új helyzetet. Eszerint Németország eddig nem kevesebb mint 23 légi bázist épített a rajnai határ mentén, aminek következtében nem kell több mint 2 óra ahhoz hogy a német flotta elérje Párist.

A „Paris Midi“ közli azt is, hogy a francia kormány tudomása van ezekről a légi bázisokról. A francia vezérkar már megtette a szükséges lépéseket a francia légivédelem átszervezésére vonatkozóan. — Egészen új alapokra fektetik ezek szerint a légi védelmet — írja a Paris Midi — de hogy mik ezek az új védelmi eszközök, azt a vezérkar titokban tartja.

Hivatalos francia körök véleménye szerint a légvédelmi munkálatokat egy hónap múlva befejezik, mikorra is már Franciaország teljesen felkészülve állhat a német esetleges támadás elé.

A párisi Excelsior nevű lap szintén cikket ír Németország fegyverkezéséről és

megállapítja, hogy a német kormány az ország pénzét csakis fegyverek készítésére fordítja. Leleplezi az Excelsior a német hadsereg legújabb fegyvervíványát.

A cikk szerint a jelenlegi német hadseregnek speciális gépfegyvere van, amelynek két centiméter átméretű golyói vannak. Percenként 100 lövést lehet leadni és a golyók áthatolnak egy 25 milliméter vastag páncéllemezre.

Most készül a tankok ellen felhasználható ágyú modellje is, amelynek 37 milliméter átmérője van. A golyók 650 gramot nyomnak és 600 méter távolságban 33 milliméteres vastagságú acéllemezre hatolnak át.

Ami pedig a tüzéséget illeti a mostani 105 milliméteres ágyukat amely a divíziók legfőbb fegyvere, olyan ágyúval helyettesítik, amelynek golyója 15 és fél kilogramot nyom és 18 kilométerre visz. Most egy 50 milliméteres kaliberű ágyúval kísérleteznek, amely 30 kilométerre hord.

Végül a lap megírja, hogy a legnagyobb titokban most építik meg annak a 210 milliméteres kaliberű ágyúnak modelljét, mely ha beválik, a nehéz tüzéség főfegyvere lesz.

Ne fesse a haját!

Hajfestés nélkül a haj vissza kapja eredeti színét **FLOREAL** haj-regenerator használatával. Nem tartalmaz semmilyen festékanyagot — A haj magába szívja ezen vizet, elősegíti a haj növekedését, táplálását, melynek fogva az ősz haj rövid időn belül vissza kapja eredeti színét és egészségét. — Ezenkívül erősíti a haj gyökereit s ellenállóbbá teszi — sőt segíti a haj növekedését és szaporodását **1 üveg ára 0 lei**

FLOREAL HAJ-REGENERATOR

Vezérképviselő: **Pap Drogueria** Oradea, B-dul Regele Ferdinand 9. szám. Naponta postai szétküldés

A nyitott sir mellett kelt ki koporsójából a „halott“ asszony

A maga lábán tért vissza lakására

Szabadka, április 6.

Furcsa eset történt a Ríszan közelében levő Markovdom községben. Lázovics Sztána markovdomi asszony néhány nappal ezelőtt megbetegedett és állapota az utóbbi napokban egyre rosszabbodott. A környékben nincs orvos és így amikor Lázovics Sztána hosszas agónia után elcsendesedett, azt hitték, hogy meghalt. Hétfőn

akarták eltemetni és koporsóba fektették az asszonyt, akit kivitték a temetőbe. Amikor a frissen ásott sirhoz értek, az asszony felült a koporsóban és csodálkozva nézett maga körül, majd megszólalt: „Hova viszték? Nem haltam meg, vigyetek haza“. A tetszhalott asszony ezután leszállt a Szent Mihály lováról és gyalog tért vissza lakására.

Főnökük felbujtására betört két segéd a konkurrens üzletébe

Vakmerő betörés Careiben

Carei, április 6.

Nem mindennapi ügyben fogatosított letartóztatásokat a carei rendőrség. Ember Géza szücsmester és annak két segéde, — Pollatsek Jenő és Makay Ferenc a bűnösök, akik ellen az a vád, hogy meglopták a konkurrenciát.

Évvert Jenos szücsnél ugyanis a napokban betörők jártak és alaposan megkárosították. A padlásáról 5000 lej értékű nyers és feldolgozott állathéj, a műhelyében levő asztalfiókból 3.000 lej készpénzt vittek el.

Évvert a konkurrenciára gyanakodott s nem is csalódott. Amikor gyanúját közölte

a rendőrséggel, a detektívek előbb Pollatsek Jenő és Makay Ferenc segédeket vették őrizetbe.

A két segéd vallott is. Beismerték, — hogy ők követték el a betörést, de azt sem hallgatták el, hogy őket gazdájuk, Ember Géza szücsmester biztatta fel és neki adták át a bűnöket is.

A rendőrség a segédek vallomása alapján őrizetbe is vette Embert, akinek be sem kellett ismernie a dolgot, mert a bűnöket műhelyében megtalálták.

A két betörő, azok felbujtója és orgazdaja ellen megindult az eljárás.

Ha a gyomor nem jó, nincs élet!

Az emberi szervezet egyik legfontosabb életfunkciója a jó emésztés, tehát nagyon fontos, hogy jól tudjunk enni és jól tudjunk emésztetni, mert a természetes tápfelvételt semmivel a világon nem tudjuk pótolni.

A jó gyomor, az egészséges emésztés, a tápcsatornában kiválasztott és felszívódott tápanyagok értéke adja az emberi szervezetnek az életműködéshez szükséges motorikus erőt.

A véráramban fehér és vörös vérszálakból és vérszérumból áll. Egy egészséges ember vérmenyisége kb. 5 liter. Egy gombostűfejnyi vércseppcskében — amely egy köbméternek felel meg — férfiaknál kb. 5 millió, nőknél kb. 4—4 és fél millió vörösvértestecskét találunk. Egy felnőtt ember vérmenyiségében tehát kb. 25.000 millió vörös vérszál van. A vörös vérszálak a csontvelőben képződnek a szabályos emésztés és a szervezet normális kiválasztása által. Tehát elsősorban egészséges gyomor, jó emésztés, normális bél, vese, epe és májműködés szükséges ahhoz, hogy vérünk normális állapotát, szervezetünk egészséges működését fenntarthassunk.

A világhírű „Gastro D” gyógyszer, — amelyet egy Amerikában felfedezett gyógynövény kivonatából állítanak elő — olyan elemeket tartalmaz, amelyek az emberi szervezetre olyan hatással vannak, hogy 10-15 éves gyomor, vese, epe és májhajókat tökéletesen kigyógyít. Ma már az egész tudományos világ elismerte ennek a gyógyszernek kiváló hatását és tekintélyes orvosok klinikáikon alkalmazzák.

A Gastro D 130 lej utánvétellel kapható a vezérképviselőnél: Császár gyógyszertár, Bucuresti, Calea Victoriei No. 124.

Drágább lesz a „Plugár” cigaretta

Bucuresti, április 6.

A Monopol vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amely szerint április 15-től kezdődőleg felemeli a Plugar cigaretta árát olyanformán, hogy egy csomag Plugar cigaretta az eddigi 4 lej helyett 5 lej lesz. Ugyancsak április 15-től kezdve a gyufából 2 és 3 lejes dobozokat hoznak forgalomba.

Kettős szerelmi dráma egy csehszlovákiai faluban

Prága, április 6.

Megdöbbentő tragédia játszódott le a Csehszlovákiában levő Trebosztó községben. Dumbier József csakai járási tisztviselő agyonlőtte Kubován Stefánia 15 éves leányt, akinek hosszabb idő óta udvarolt. A szülők nem jó szemmel nézték a két, csaknem gyermekkorban levő fiatal teremtes szerelmét.

Legutóbb a két szerelmes kísértelt a község határába, de hogy mi történt közöttük, azt sohasem lehet megtudni. A földön dolgozó emberek hirtelen két lövése irányába rohantak, Dumbier Józsefet és szerelmét eszméletlenül a földön találták. A fiatalember szívére lőtte a leányt és azután fölbeltette magát. Mindketten meghaltak.

— Szív- és érbetegségeken szenvedők a Siesta Szanatórium, (Budapest I., Ráth György u. 5.) szivállomásán megtalálják mindazon különleges felszereléseket és berendezéseket, amelyek a betegségek felismeréséhez és eredményes gyógyításához, az orvostudomány mai felfogása szerint elengedhetetlenül szükségesek. A legtökéletesebb „cambridgei” elektrokardiograph, legújabb típusú és legnagyobb teljesítményű Röntgen diagnosztikus és terápiás készülékek. A szív munkabírásának megállapítása. Szénsavas és oxigén fürdők. Különleges diéták. Fekvő és pihenő kurák. Fedett napozó 9700 négyszögletes parkban. Rendelés bejáró betegeknek is. Tájékoztatást az Igazgatóság nyújt.

Figyelem!

A SZERENCSE NEVÉBEN!

Idejében vegye meg SORSJEGYÉT!

Az Állami Osztálysorsjáték második osztályú húzása április 15-én közvetlenül húsvét után lesz. E miatt a sorsjegyárulástó ügynökségek nem adnak el és nem újítanak meg sorsjegyet csak

APRILIS 11.-ig. SZOMBATIG, húsvét előestéjéig.

Tehát minden játékosnak fontos, hogy a sorsjegyet idejében vegye meg.

Húzás húsvét utáni héten lesz. Miért ne járuljon a többi ünnepi örömhöz, a legnagyobb öröm: egy sorsjegynyeremény is.

★
AZ
ÁLLAMI
SORSJÁTÉK

Vasárnap is folytak az egyeztető tárgyalások a Phöbus vasgyár és munkásai között

A vasgyári munkásság nagygyűlése

Oradea, április 6.

Beszámoztunk arról, hogy a Phöbus vasgyár és munkásai között bérkonfliktus keletkezett. A tárgyalások még szombaton délelőtt indultak meg Clonda munkaügyi inspektor előtt és egész vasárnap folytatódtak.

Ez év március elsején járt le ugyanis a gyár és munkásai között az 1935 március 1-én megkötött kollektív szerződés. Te kinttelt a változott viszonyokra és az általános drágulásra, a munkásság kérte, — hogy az új kollektív szerződésbe vegyenek be 20 százalékos drágasági pótlékot.

Az igazgatóság csak 5%-os órabéremelésre volt hajlandó. Március elejétől folytak a Phöbus vasgyárban a házitárgyalások az igazgatóság és a munkásság megbízottai között, de ezek nem vezettek eredményre. A

munkások a kért 20%-os drágasági pótlék jogosultságát az Argus hivatalos statisztikájával támasztják alá, amely szerint Romániában 1935 március 1-től október 1-ig 15 % általános emelkedés van az árakban s így egy átlagosan 12-13 lej órábérrel dolgozó vasgyári munkás képtelen fizetéséből családját eltartani.

A tárgyalások még nem értek véget. Vasárnap este a vasmunkások nagygyűlésre gyűltek össze a munkásotthonban. — A gyűlés programja az egyes csoportok újjászervezése és az új vezetőség megválasztása volt. A gyűlés végeztével a munkásság üdvözlő táviratot küldött a bucurestii szociáldemokrata kongresszushoz, és tolmácsolta a vasmunkásság kívánságát, hogy a szociáldemokrata kongresszus a romániai Népfrent megteremtése mellett foglaljon állást.

Halálosvégü verekedés a belgrádi egyetemen

Belgrád, április 6.

Az egyetemi hallgatók által megszervezett politikai tüntetés alkalmával az orvosi egyetemen szombaton délből különböző pártállású diákok összeverekedtek, aminek következtében egy diák meghalt és kettő könnyebben megsebesült. A rendőrség három diákot letartóztatott. A verekedésben az egyik oldalon marxista diákok, míg a másikon nacionalisták vettek részt. A halálos áldozat Marmanovics joghallgató, na-

cionalista diák, aki a verekedés közben mellén súlyos késszurást kapott, aminek következtében meghalt.

A nyomozás megállapította, hogy a tettes Nedejkovics nacionalista diák volt, aki maga bevallotta, hogy amikor megrohanták őket a marxista diákok, akkor ő előrántotta kését és hadonászott. Így akaratlanul szurta meg barátját.

5. oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 április 8

Meghalt az oradeai harmadosztályu váróteremben egy tüdőbeteg munkás

Tragikus haláleset történt vasárnap délután az oradeai állomás várótermében. Iutea Cornel, a bihormegyei Meziad községi munkás már néhány éve a moreni petroleumtelepen dolgozott, ahol tüdőbajt szerzett.

Tekintettel arra, hogy betegsége egyre jobban elhatalmasodott, beutalták a targonvisei kórházba, ahonnan azonban a napokban — mint gyógyíthatatlant — elbocsátották.

A szerencsétlen ember utolsó pénzén

haza akart utazni, hogy legalább otthon haljon meg. Tegnap érkezett meg Oradeára és a váróteremben várta a csatlakozást. A harmadosztályu váróterem egyik padján ült, amikor hirtelen eszméletét veszítette és lefordult a padról. A mellette ülők ijedten segítségére siettek, ami azonban már elkészt. A kihívott orvos is csak a beállott halált tudta konstatálni.

A tragikus halálesetről értesítették az ügyészséget, amely megadta a temetési engedélyt.

Öngyilkos lett, vagy a Körösbe dobták Mészáros Jánost?

Kihallgatások a vizsgálóbíró előtt

Emlékeztet, hogy a múlt év őszén Cheresig községben kifogták a Körösből Mészáros Sándor nevű, cluji illetőségű fiatalember holttestét. A cheresigi csendőrség öngyilkosságot látott fennforogni, így rányomott jelentést az oradeai ügyészségnek is, ahol megadták a temetési engedélyt. A tragédia azonban ezzel még nem zárult le. Az áldozat édesanyja megjelent az ügyészségen és kijelentette, hogy fiának semmi oka az öngyilkosságra nem volt, tudomása szerint a határon akart átélni.

azonban a cheresigi csendőrség elfogta, de rövidesen szabadlábra helyezték. Az anya szerint fiát megölték és a Körösbe dobták. Az ügyészség e vallomás alapján elrendelte Mészáros Sándor holttestének exhumálását, a halál okát pontosan megállapítani azonban nem lehetett. Az ügyészség ezért folytatta a vizsgálatot, kiadta az ügy aktáit Fersigan vizsgálóbírónak. Fersigan vizsgálóbíró tegnapra 13 tanút rendelt be ez ügyben Cheresigről, akiket kihallgatott. A vizsgálat tovább folyik.

Gyűlést tartottak Oradean a hadirokkantak

Vasárnap délelőtt tartotta meg a Frontul de Foc (a Tűzfront) a hadirokkantak országos pártja gyűlését Oradeán. A gyűlésen népes számban jelentek meg a tincái és salonta járások rokkant-küldöttségei, de elküldték megbízottaikat a gyűlésre a Tűzfront salaji és satumarei szervezetei is.

Zamfir Apostol rokkant kapitány, Toni nyugalmazott ezredes és Tudor nyugalmazott őrnagy vezették le a vasárnapi gyűlést, mint a Tűzfront központi bizottságának képviselői. A gyűlést Toni nyug. ezredes

nyitotta meg, utána Farcu Nichita vázolta a Tűzfront programját, kiemelve a rokkantszövetség demokratikus jellegét, mely nem ismer különbséget román és kisebbségi között.

Apostol Zamfir mondta el ezután nagyszabású programbeszédét, melyben a Tűzfront demokratikus célkitűzéseiről nyilatkozott és kérte a kisebbségek támogatását. Berger Marcell satumarei újságíró és Röder Armin oradeai hadirokkant beszéde után a gyűlés befejeződött.

Az anyakönyvi hivatalból

HAZASSÁGOK

Kovács Zoltán — Medgyaszai Anna, Keszler Abrahám — Feldmann Róza, Gergely Lajos — Tóth Erzsébet, Vlas Gyula — Nyéki Erzsébet, Sandoi Miklós, — Povara Virginia, Batori László — Deli Róza, Katz Jenő — Dávid Klára, Sterczel Gusztáv — Mura Erzsébet, Jonescu Gh. — Sotiroiu Elvira, Szőke Antal — Kovács Ilona, Batori István — Kállai Mária, Bács János — Medgyesi Eszter, Glück Mózes — Brandstein Berta, Karácsony Gyula — Jónás Margit, Végző Gyula — Rad Mária, Biró Sándor — Molnár Piroška, Stössel Ignác — Weisz Rozália.

SZÜLETÉSEK

Lazar Mária, Marcsó Sándor, Veres Imre, Nagy Sándor, Abrahám Lucrétia, Lebovits Béla, Trija Sabin, Florian, Santa Mária, Babadac Emilia, Hopfa József, Abrudan Oktáv, Simon Oktáv, Lovász Katalin.

HALALOZÁSOK:

Major Ferenc 45, Karácsony János 25, Gyulai Károly 66, Curtus Teodor 1 hónap, Váradiné Geizer Zsuzsanna 67, Róth Zoltán 14, Grósz Armin 60, Pelle Péter 37, Klein

Imre 2 hó, Lindler Mária 37 év, Kiss Elemér 21 év, Bleaju Ileana 14 hó, Strol Eugénia 1 év, Rozinger Pinkász 73, Bruder Sándor 58, Barabás Irén 21, Győrfi Ilona 3 hó, Barta Margit 17, Dehelean Péter 81, Vulváné, Biró Margit 29, özv. Cuhaidáné László Mária 36, Klein Sámuel 67, Faragó János 3 hó, Nagyné László Etelka 59, özv. Lakatosné 90, Lele Mihály 18 hó, Békésné Lakatos Ilona 20, dr. Roós József 79, ifj. Pál Mihály 25, Kiss Kálmán 75, Sárközi Lajos 46 év, Szabó Olga 30, özv. Papné Vass Gizella 43 év, Lázár József 3 és fél éves, özv. Bodóné Török Gizella 71 éves.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Kedden 5-kor Csárdáskirálynő. Olesó helyárrakkal.

Kedden 9-kor: Énekes madár. Tamási Áron székely népi iatéka. Ránkv György zenéjével. Kovács György vendégjátékával.

Szerdán 5 órakor: Bécsi tavasz. (Komjáthy Károly új operettje. Rendes helyárrakkal.

Szerdán 9 órakor: Bécsi tavasz. (Bucsu előadás.)

Mozgósínházak műsora

Fórum mozgó: A hegyek fia
Heyman: Könnyű lovasság.
Apolló: Hazaáruló.

APRÓHIRDETÉSEK

Allando olvasónk használatára
a hirdetés: tomoo a sze vényeket!

Figyelem!

TISZAY éra- és üzletét áthelyezte
Bulev. Regele Ferdinand 6. sz. alá
a Plesz hentesüzlettel szemben.

PÓSTA

Rona fényképésznél

Str. Alexandri 4.

rövid ideig nagy árengedmény!

6 drb, művészlap, ugyanaz, ami a kirasatamban látható, csak 80 lei

Szeretettel jelígre levél van a kiadóban.
Tisztviselő kíségetene 500 lejellel jönnék.
Jelenésü 25 éven aluli nőt. Jelígre: „Titokban”. 4954

„Boldogság tanyája” jelígre levél van a kiadóban.

ÁLLÁS

Biztos megélhetést nyújtunk megbízható újságíró családnak. Zalan (jud. Salaj) város részére a Magyarság árusításával. — Jelentkezni személyesen vagy írásban a kiadóhivatalban.

Fix fizetéssel és mellékjövedelemmel bevezetett helyekre lapkihordót felvesz a Friss Ujság este 6 órától 2 órai elfoglaltsággal. Jelentkezni a kiadóhivatalban Piata Mihai Viteazul 4.

Perfekt szakácsné és szobaleány felvétetik. Oul. Regele Ferdinand 8. emelet. 4957

VÉTEL-ELADÁS

Husvételre szép mintájú falvédők és állvány papírok érkeztek Pásztor Ede papíráruházába. Piata Mihai Viteazul 4.

Magánház szoba konyhás lakással eladó. Colonia Iosia 2. ucca 51. Tóth László. 4958

Költözés miatt olesón eladó ebédlő és hálószoba bútor, valamint rádió. Str. Gheorghe Lazar 16. 4959

Biciklit jökarban megvételre keresek. Címét árral a kiadóba kérek. 4960

Prima háztelek eladó Sft. Gheorghen, a Fapiac közelében, nagy kerthelyiséggel. Értekezni lehet a Str. Eminescu 27. szám alatti tulajdonosnál. 4730

Teljesen új zománcos főzőedények, (használva nem volt) olesón eladók Strada Matei Basarab 2. jobbra. 4915

Teljesen jökarban női ruhák és cipők eladók. Cim a kiadóban 4939

Eladó 15 000 drb. géptégla. Cim a kiadóban. Str. Sincal No. 16. 4956

Dauerwellen gép 16-32 eladó 9.000 lejért. Neu Károly coafor, Campina.

LAKÁS

Kiadó májusra Str. Episcopul Radu 5. sz. házban (Itélőtáblához közel) 2 szobás, konyhás, csinos lakás, toillette, vízvezeték bent. Értekezni dr. Lőrincz ügyvédnél, Bul. Reg. Ferdinand 13. 4900

PÁSZTOR NYOMDA ORADEA

Telefon: 380.

6. oldal „ERDELYI MAGYARSÁG”
1936 április 8.